

Nr 204

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående lån till Upplands-Bro kommun; given Stockholms slott den 20 november 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I anslutning till 1963 års riksdagsbeslut angående vissa markförvärv för nya förläggnings- och övningsområden för bl. a. Svea livgarde framlägges i propositionen förslag om ett statligt lån på 8,4 milj. kr. till Upplands-Bro kommun.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 20 november 1964.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, *fråga om lån till Upplands-Bro kommun* och anför därvid följande.

I enlighet med ett i prop. 1963: 184 framlagt förslag har riksdagen (SU 211; rskr 404) beslutat bl. a. vissa markförvärv i Upplands-Bro kommun, Uppsala län, för nytt förlägnings- och övningsområde för Svea livgarde. För genomförande av ifrågakvarande markförvärv m. m. har Kungl. Maj:t — såsom förutskickades i propositionen — genom beslut den 19 december 1963 tillsatt en särskild delegation — I 1, Ing 1-delegationen¹.

På framställning av delegationen i samband med förhandlingar med Hysregästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Stockholm u. p. a. (HSB) om förvärv för kronans räkning av huvuddelen av Granhammars egendom i Västra Ryds socken har Kungl. Maj:t den 29 juni 1964 medgivit delegationen att i köpekontraktet intaga föreskrift om att kronan skall övertaga HSB:s förpliktelser och rättigheter gentemot Upplands-Bro kommun enligt vissa bestämmelser i ett mellan kommunen och HSB ingånget exploateringsavtal. Bestämmelserna i fråga innebär en garanti till kommunen i fråga om bestridandet av de kostnader kommunen åsamkas för avgifter till det s. k. Käppalaförbundet från och med den 1 januari 1963 samt — efter avdrag för statsbidrag — för anläggning av huvudavloppsledning för kommunen. I det mellan delegationen och HSB sedermera ingångna köpeavtalet föreskrives vidare, att av HSB till kommunen redan erlagda likvider enligt exploateringsavtalet skall av kronan utbetalas till HSB vid anfordran efter tillträdesdagen den 1 augusti 1964.

Genom beslut den 29 oktober 1964 har Kungl. Maj:t på framställning av delegationen bemyndigat fortifikationsförvaltningen att av medel, som

¹ Kanslirådet S. Högsell, ordf., överlantmätaren J.H. Johansson, lantbruksdirektören C. G. Hallsten, byrådirektören L. S. Kummel, majoren B. Zickerman och byrådirektören B. L. Sparrman.

står till ämbetsverkets förfogande, till HSB förskottsvis utbetala ett belopp av 375 532 kr. 17 öre, motsvarande nyssnämnda likvider.

Med skrivelse den 17 november 1964 har *I 1, Ing 1-delegationen* överlämnat ett mellan delegationen och Upplands-Bro kommun, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, den 16 och 17 samma månad träffat avtal om visst ekonomiskt stöd åt kommunen i anslutning till Svea livgardes utflyttning till Kungsängen och den samhällsutbyggnad som i samband därmed erfordras inom kommunen.

Av skrivelsen inhämtas att en utbyggnad i snabbast möjliga takt av det avsedda samhället vid Kungsängen är synnerligen angelägen för att Svea livgarde skall kunna flytta till sitt nya förläggnings- och övningsområde vid den tidpunkt, som förutsatts av statsmakterna, dvs. någon gång under åren 1969—1970. Delegationen anser vidare bl. a. att en faktor av avgörande betydelse för att det nya kasernetablissemnet skall kunna tagas i bruk är, att Upplands-Bro kommuns vatten- och avloppssystem blir färdigställt. Härom anför delegationen bl. a. följande.

Enligt vad delegationen inhämtat har kommunen beviljats statsbidrag med 50 % av anläggningskostnaden, vilken beräknas till ca 17 milj. kr.

För att den blivande kasernanläggningen vid Granhammar skall kunna betjänas av kommunens avloppssystem är det erforderligt att huvudavloppsledningen kompletteras med en ledning för anslutning av kasernanläggningen. Denna anslutningsledning, som även kommer att betjäna den avsedda bebyggelsen söder om kasernanläggningen, har kostnadsberäknats till omkring 2 520 000 kr.

Delegationen har vid sina överläggningar med kommunen utgått från att det — för att icke riskera fördröjning av Svea livgardes utflyttning — är av synnerlig vikt att förbindelseledningen mellan Granhammar och Kungsängen utföres i sådant takt, att den kan tagas i bruk samtidigt med ledningssystemet i övrigt. Det ekonomiska stöd åt kommunen i vad avser kostnaderna för huvudavloppsledningen, som kronan övertagit från HSB, bör alltså enligt delegationens mening utsträckas till att avse även kostnaderna för nämnda förbindelseledning.

Delegationen anför vidare, att det av kronan från HSB övertagna garantiåtagandet uppenbarligen är av värde för kommunen främst med hänsyn till dess behov av stärkt likviditet inför samhällets utbyggnad. Kommunen har för delegationen redovisat sitt behov av investeringar för utbyggnaden och därvid understrukit behovet av omedelbart stöd för sin likviditet. Med hänsyn härtill och till den av delegationen föreslagna utökningen av kronans garantiåtagande till att omfatta även kostnaderna för förbindelseledningen har vid förhandlingar med kommunen föreslagits, att erforderliga medel på en gång och senast den 1 januari 1965 skall ställas till kommunens förfogande såsom lån att med ränta återbetalas under tiden för samhällets utbyggnad till nu beräknad storlek, 35 000 invånare. Ett samhälle av denna storlek

är enligt delegationens mening önskvärt även med hänsyn till behovet av kvalificerad samhällsservice för Svea livgardes personal.

Vid fortsatta förhandlingar har delegationen och kommunen enats om att det erforderliga stödet bör givas formen av ett statligt lån om 8,4 milj. kr. Avtal härom har under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande träffats mellan delegationen och kommunen den 16 och 17 november 1964.

Vid bestämmande av lånebeloppets storlek har hänsyn tagits till det belopp av 375 532 kr. 17 öre, vilket — enligt vad som anförts i det föregående — utbetalats till HSB såsom ersättning för likvider till kommunen enligt exploateringsavtalet rörande Granhammars egendom. Enligt avtalet skall lånet i sin helhet vara återbetalat senast vid utgången av år 1990, dock att kommunen — därest samhällsutbyggnaden inom kommunen vid denna tidpunkt på grund av omständigheter, varöver kommunen ej skäligen kan råda, icke medfört en befolkningsökning om minst 15 000 personer räknat från och med den 1 januari 1965 — skall vara berättigad att återbetala den del av lånet, som vid utgången av år 1990 är ogulden, med lika delar under åren 1990—1999. Räntesatsen för lånet avses intill utgången av år 1972 vara lika stor som riksbankens diskonto och för tiden därefter 1,5 % högre än detta diskonto.

Kommunen åtager sig enligt avtalet att bedriva arbetena med projektering och utbyggnad av vatten- och avloppsledningssystemet för kommunen i sådan takt, att försvarets anläggningar vid Granhammar kan betjänas därav från och med den 1 juli 1968. Kommunen förbinder sig vidare att icke längre göra gällande några anspråk på grund av förenämnda bestämmelser i exploateringsavtalet. I förevarande avtal har slutligen intagits föreskrift om att det belopp, som kronan kan komma att utbetala till HSB såsom ersättning för de likvider kommunen redan uppburit av HSB enligt exploateringsavtalet, skall avräknas från den avgift för anslutning till vatten- och avloppsanläggningen, som kan komma att belöpa på kasernanläggningen vid Granhammar.

Departementschefen

1963 års riksdag har beslutat vissa markförvärv i bl. a. Upplands-Bro kommun, Uppsala län, för nytt förläggings- och övningsområde för Svea livgarde. I anslutning härtill har jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 december 1963 tillsatt en särskild delegation — I 1, Ing 1-delegationen — såsom ett sammanhållande organ för verkställande av ifrågasvarande markförvärv m. m.

I 1, Ing 1-delegationen har, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, träffat avtal med Upplands-Bro kommun om visst ekonomiskt stöd åt kommunen i anslutning till Svea livgardes utflyttning till Kungsängen och den samhällsutbyggnad som i samband därmed erfordras inom kommunen. Enligt delegationen framstår en snabb utbyggnad av det planerade samhäl-

let vid Kungsängen såsom synnerligen angelägen för att regementet skall kunna flytta till sitt nya förläggings- och övningsområde vid avsedd tidpunkt, dvs. omkring årsskiftet 1969—1970. Delegationen anför vidare bl. a., att en av förutsättningarna för att det nya kasernetablissemnet skall kunna tagas i bruk är att kommunens vatten- och avloppsledningssystem blir färdigställt.

I samband med att delegationen träffat avtal med HSB om förvärv för kronans räkning av huvuddelen av Granhammars egendom, vilken avses för Svea livgardes nya förläggings- och övningsområde, har kronan övertagit vissa HSB tidigare åvilande förpliktelser gentemot Upplands-Bro kommun i fråga om bestridandet av dess kostnader för avgifter till det s. k. Käppala-förbundet samt — efter avdrag för statsbidrag — för anläggande av huvudavloppsledning inom kommunen. Ifrågavarande garantiåtagande bör enligt delegationen utvidgas till att omfatta även kostnaderna för en förbindelseledning mellan Granhammar och huvudavloppsledningen.

Kommunen har för delegationen redovisat sitt investeringsbehov för utbyggnaden av det nya samhället vid Kungsängen och därvid understrukt behovet av omedelbart ekonomiskt stöd. Mot denna bakgrund har delegationen, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande, ingått avtal med kommunen om att stödet skall lämnas i form av ett statligt lån på 8,4 milj. kr. Lånet avses skola vara till fullo återbetalt senast vid utgången av år 1990. Under vissa förutsättningar kan dock amorteringstiden komma att utsträckas till år 1999. Räntesatsen för lånet skall till utgången av år 1972 motsvara riksbankens diskonto och för tiden därefter vara 1,5 % högre än detta. Kommunen förbinder sig enligt avtalet bl. a. att bedriva arbetena med vatten- och avloppsledningssystemet i sådan takt, att försvarets anläggningar vid Granhammar kan betjänas därav från och med den 1 juli 1968.

För egen del vill jag erinra om att jag vid anmälan av den av riksdagen godkända prop. 1963:184 (s. 31) angående markförvärv för nya förläggings- och övningsområden för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente framhöll bl. a., att det är av stor vikt att samhällelig service i olika former står till personalens förfogande vid tidpunkten för förbandens förflyttning. Vad beträffar Svea livgarde anmälde jag vidare, att Upplands-Bro kommun förklarat sig beredd att försöka uppfylla de krav som kommer att ställas på kommunen i samband med utbyggnaden av den planerade samhällsbildningen vid Kungsängen. Kommunen hade emellertid förklarat, att planerings- och utbyggnadsskedet skulle innebära utomordentligt stora påfrestningar, och jag förutsatte därför, att de statliga myndigheterna sökte underlätta den planerade utbyggnaden.

Mot denna bakgrund har jag inte något att erinra mot att det garantiåtagande som kronan övertagit från HSB — såsom i 1, Ing 1-delegationen föreslagit — ersättes med ett statligt lån. Vad gäller lånets storlek anser jag mig böra godtaga delegationens beräkningar. Lånet bör alltså utgå med ett

belopp av 8,4 milj. kr. Jag har inte heller något att erinra mot de med lånet förknippade villkoren rörande återbetalning och ränteberäkning. Då kommunen dessutom förbundit sig att bedriva arbetena med vatten- och avloppssystemen i sådan takt, att försvarets anläggningar vid Granhammar kan betjänas redan från och med den 1 juli 1968, anser jag mig böra tillstyrka, att det mellan delegationen och kommunen träffade avtalet godkännes. Jag vill erinra om att kronan härigenom löses från sina tidigare åtagna förpliktelser gentemot kommunen.

De likvider som kronan utbetalat till HSB som ersättning för vad HSB utgivit till kommunen enligt exploateringsavtalet torde enligt Kungl. Maj:ts bestämmande slutligt få bestridas från antingen anslag som anvisats för kasernetablisementets utbyggnad eller arméns anslag till bränsle m. m.

Lånet bör utgå från fonden för låneunderstöd. För ändamålet bör på tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett investeringsanslag av 8 400 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lån till Upplands-Bro kommun* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1964/65 under fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 8 400 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Berndt Bodin